

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 363/2018-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. júla 2018 predbežne prerokoval sťažnosť mestskej organizácie Technické služby mesta Trebišov, Stavebná 2, Trebišov, zastúpenej advokátskou kanceláriou IURISTICO s. r. o., Cimborkova 13, Košice, v mene ktorej koná advokát JUDr. Matej Kukura, PhD., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Ek 85/2017 z 5. decembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť mestskej organizácie Technické služby mesta Trebišov **o d m i e t a** pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. februára 2018 doručená sťažnosť mestskej organizácie Technické služby mesta Trebišov (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46

ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 15 Ek 85/2017 z 5. decembra 2017.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka 18. augusta 2017 doručila okresnému súdu v elektronickej forme návrh na vykonanie exekúcie peňažného nároku v sume 688,89 € s príslušenstvom, a to na základe exekučného titulu, ktorým bol rozsudok Okresného súdu Trebišov č. k. 12 C 373/2015-41 z 2. októbra 2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 5 Co 40/2016-55 z 25. októbra 2016.

Konajúci súd návrh na vykonanie exekúcie uznesením sp. zn. 15 Ek 85/2017 zo 14. novembra 2017 odmietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že k návrhu bolo priložené splnomocnenie bez vykonania zaručenej konverzie, čo je v rozpore s ustanoveniami zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) v spojení s § 25 ods. 3 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o e-Governmente“).

Proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka sťažovateľka podala sťažnosť, ktorú okresný súd uznesením sp. zn. 15 Ek 85/2017 z 5. decembra 2017 zamietol.

Podľa názoru okresného súdu splnomocnenie, pôvodne vyhotovené v listinnej podobe, ktoré nebolo zaručene konvertované, nemôže byť použiteľné na právne účely.

3. Sťažovateľka je toho názoru, že závery okresného súdu sú dôsledkom nesprávneho právneho posúdenia veci. V danom prípade okresný súd opomenul zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“). Ustanovenie § 82l ods. 4 tohto zákona vylučuje použitie § 25 ods. 3 zákona o e-Governmente. Zákon o súdoch ako *lex specialis* totiž výslovne uvádza, že ustanovenia zákona o e-Governmente ako *lex generalis* sa nepoužívajú.

Na základe uvedeného sťažovateľka považuje požiadavku okresného súdu na pripojenie splnomocnenia v zaručenej konverzii za neopodstatnenú a odmietnutie návrhu na vykonanie exekúcie na tomto základe za nezákonné.

Rozhodnutie okresného súdu vychádza podľa sťažovateľky z nesprávneho právneho posúdenia veci, čo má v konečnom dôsledku za následok neposkytnutie súdnej ochrany a odňatie spravodlivosti.

Podľa sťažovateľky splnomocnenie nie je exekučným titulom ani verejnou listinou, v dôsledku čoho sa naňho vôbec nevzťahuje § 48 ods. 6 Exekučného poriadku a už vôbec nie zákon o e-Governmente.

Okresný súd svoj záver odvodil aj z § 25 ods. 3 zákona o e-Governmente, ktorý hovorí, že prílohy k elektronickému podaniu sa pripájajú vždy ako samostatný elektronický dokument, pričom ak príloha existuje len v listinnej podobe a podľa osobitného predpisu sa vyžaduje jej predloženie v origináli alebo v úradne osvedčenej kópii, pripojí sa k elektronickému podaniu ako elektronický dokument, ktorý vznikol zaručenou konverziou.

Podľa sťažovateľky však mal byť aplikovaný § 821 ods. 4 zákona o súdoch, v zmysle ktorého sa prílohy podaní vyhotovené v listinnej podobe môžu súdu doručiť v elektronickej podobe bez toho, aby sa vyžadovala autorizácia takto vyhotovených elektronických dokumentov, a bez toho, aby sa mali konvertovať podľa predpisov o zaručenej konverzii.

Ustanovenie § 821 ods. 4 zákona o súdoch teda vylučuje použitie § 25 ods. 3 zákona o e-Governmente.

Podľa sťažovateľky zákon o súdoch ako *lex specialis* uvádza, že ustanovenia zákona o e-Governmente ako *lex generalis* sa nepoužijú. Napriek tomu však okresný súd v rámci svojho rozhodovania nezohľadnil zásadu *lex specialis derogat legi generali*, čo malo za následok odmietnutie návrhu na vykonanie exekúcie.

Sťažovateľka nesúhlasí s argumentáciou okresného súdu o obligatórnosti elektronizácie exekučného konania, v dôsledku čoho platia pre exekučné konanie iné pravidlá ako v ostatných sporových konaniach podľa Civilného sporového poriadku. Sťažovateľka poukazuje na to, že k elektronizácii došlo aj vo vzťahu k ostatným konaniam prebiehajúcim na všeobecných súdoch, a preto v zmysle zachovania právnej istoty by nemalo dochádzať k rozdielom v súdnej praxi.

S názorom okresného súdu, že splnomocnenie, ktoré nebolo zaručene konvertované, by nemalo byť použiteľné na právne účely, sťažovateľka nesúhlasí, keďže ňou priložené splnomocnenie bolo pôvodne vyhotovené v listinnej podobe, spĺňalo všetky náležitosti a bolo vlastnoručne podpísané splnomocniteľom, v dôsledku čoho nemožno mať pochybnosti o vôli splnomocniteľa nechať sa zastúpiť inou osobou a o jeho právnych účinkoch.

Sťažovateľka poukázala na tie rozhodnutia ústavného súdu, v ktorých vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie je umožniť každému reálny prístup k súdu, čomu zodpovedá povinnosť okresného súdu o veci konať a rozhodnúť.

Porušenie procesnoprávných predpisov, resp. aplikácia nepríslušných procesnoprávných ustanovení, v konečnom dôsledku viedlo k odmietnutiu návrhu na vykonanie exekúcie; okresný súd tým porušil právo sťažovateľky na prístup k súdu. Vzhľadom na to, že v predmetnej exekučnej veci bol návrh na vykonanie exekúcie spolu s prílohami a splnomocnením riadne podaný, došlo konaním exekučného súdu k tomu, že sťažovateľke bolo odopreté vecné prejednanie veci.

Požiadavka okresného súdu na priloženie splnomocnenia v zaručenej konverzii je podľa sťažovateľky nad rámec toho, čo ustanovuje príslušný právny predpis, a to § 821 ods. 4 zákona o súdoch.

4. Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo organizácie Technické služby mesta Trebišov na súdnu ochranu v zmysle článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a na spravodlivé súdne konanie, ktoré zaručuje článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, uznesením Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 5. decembra 2017, sp. zn. 15Ek/85/2017, porušené bolo.

2. Uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 5. decembra 2017, sp. zn. 15Ek/85/2017, s a zrušuje a vec sa v r a c i a Okresnému súdu Banská Bystrica na ďalšie konanie.

3. Okresný súd Banská Bystrica je povinný nahradiť organizácii Technické služby mesta Trebišov trovy právneho zastúpenia v sume 390,50 € k rukám advokátskej kancelárie IURISTICO s. r. o. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

8. Ústavný súd je štátny orgán (nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti) a v súlade s čl. 2 ods. 2 ústavy môže konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu

a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Ústavný súd sa preto musí dôsledne riadiť vymedzením svojich právomocí vyplývajúcich z čl. 125 a nasledujúcich ústavy a ďalej konkretizovaných v zákone o ústavnom súde a pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde môže prijať na ďalšie konanie iba také podanie, ktoré spĺňa všetky náležitosti kvalifikovaného návrhu ustanovené týmto zákonom.

9. Ústavný súd konštatuje, že v posudzovanom prípade obsah splnomocnenia na zastupovanie sťažovateľky advokátom, doručeného ústavnému súdu spolu so sťažnosťou, trpí takým nedostatkom (nebol predložený originál, ale kópia), ktorý má za následok jeho neakceptovanie v konaní pred ústavným súdom.

10. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na ustálenú súdnu prax podľa judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. sp. zn. 4 SŽi 35/2014), podľa ktorej je zastúpený povinný predložiť splnomocnenie v jeho originálnej verzii, a nie fotokópiu, pretože iba originál splnomocnenia disponuje právnou silou, ktorá spočíva v tom, že jednoznačne preukazuje prejavenu vôľu zastúpeného. Z uvedeného ústavný súd vyvodil, že pri posudzovaní právnych účinkov fotokópie splnomocnenia je súdna prax jednotná, keďže fotokópii splnomocnenia nepriznala žiadne právne účinky, preto je potrebné predkladať konajúcemu súdu originál splnomocnenia (m. m. III. ÚS 129/2017, II. ÚS 231/2018).

11. V súvislosti s nedostatkom zákonom predpísaných náležitostí sťažnosti ústavný súd poukazuje na svoju predchádzajúcu judikatúru, podľa ktorej ústavný súd nie je povinný odstraňovať nedostatky zákonom predpísaných náležitostí z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 77/08, IV. ÚS 159/2010, III. ÚS 206/2010, I. ÚS 368/2010, II. ÚS 310/2015, II. ÚS 384/2016).

12. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení

neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, IV. ÚS 252/09, IV. ÚS 159/2010, II. ÚS 522/2014). Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

13. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažnosť sťažovateľky, ktorá je zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, nespĺňa požiadavky kvalifikovanej sťažnosti, ktoré by zodpovedali požiadavkám obsiahnutým v § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol už pri predbežnom prerokovaní pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

14. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júla 2018